

■ ■ ■ UEFA har innført regler som skal styre pengebruken innen toppfotballen i Europa. Er det frykt for UEFAs egne inntekter som er bakgrunnen? Ved å opprettholde en liten elite med klubber reduseres risikoen for at disse klubbene skal bryte ut og lage en erstatning for Champions League, skriver **Eirik Romstad**.

Fotball på ville veier

INNLEGG Fotball

Flere europeiske toppklubber har slitt økonomisk i en årrekke. Mange av de samme klubbene med røde tall i regnskapene, som for eksempel Chelsea, Milan, Barcelona og Real Madrid, har tidvis vært langt fremme i Champions League (Mesterligaen). Dette har gitt næring til påstander om finansiell doping i fotballen, og kan være noe av bakgrunnen for at det europeiske fotballforbundet (UEFA) har iverksatt regler det hevder skal gjøre fotballen sunnere. Et sentralt punkt i disse reglene er at klubber som skal delta i Champions League må tjene pengene de bruker.

Dessverre er ikke de foreslåtte reglene spesielt hensiktsmessige gitt noen av de sentrale problemene som toppfotballen sliter med: gjennomgående synkende tilskuertall og økte lønnskostnader etter Bosman-dommen i 1995. Kravet om balanse i regnskapene gjør fotballen mindre attraktiv for investorer, og reduserer dermed tilgangen på risikokapital. I mange land bidrar gammeldagse stadioner til at tilskuerne svikter fotballen. De økonomiske nedgangstidene i Europa har forsterket denne utviklingen.

For å forstå UEFAs virkelige problem er vi nødt til å se nærmere på Champions League eller Mesterligaen, som er en viktig inntektskilde både for UEFA og de utvalgte klubbene. Rosenborg (RBK) er et godt eksempel på hvor viktig Mesterligaen er. Gjentatt deltagelse i Champions League i perioden 1995-2002 bidro til at RBK fikk finansielle muskler ingen andre norske klubber hadde. I denne perioden var ikke spørsmålet hvem som skulle bli seriemester i Norge, men med hvor mange poeng RBK skulle være foran nummer to. Det er også interessant å merke seg at i denne perioden var tilskuerantallet i eliteserien relativt stabilt.

Dette endret seg rundt 2002. Flere norske klubber fikk eksterne investorer, og det ble ny spenning i norsk toppfotball. Resultatene uteble ikke. I perioden 2002-2007 økte antall tilskuerne per kamp, og (over) optimismen preget norsk fotball. Drømmen om å komme til Mesterligaen og de store pengene preget fotballen. Det var bare ett vesentlig problem

FLERE INNLEGG Side 42-44

Gjestekommentar Usikker risiko

Stig Hestberg

Innlegg Et rent alternativ

Kalle Hestvedt

Overkompensasjon

Torstein Bye, Annegrete Bruvoll

«Mest mulig» ikke et mål

Jan Abel Olsen

IKKE UMULIG. Chelsea viste at det var mulig å utfordre de etablerte toppklubbene, skriver Eirik Romstad.

– man måtte bli blant de beste klubbene i serien for å få tilgang til pengebingen Champions League – og det var ikke mulig for alle. Resultatet kjenner vi – de fleste norske toppklubbene sliter økonomisk.

Det er ikke bare i Norge at drømmen om Mesterligaen preger måten klubbene styres på. Forståelig nok i og med at Champions League representerer potensielt store inntekter og dermed en kilde til å få tak i bedre spillere. Det øker mulighetene for suksess også neste sesong. Engelsk liga er et meget godt eksempel i så måte. Man snakket lenge om de «fire store» (Arsenal, Chelsea, Liverpool og Manchester United). Fellesnevneren for disse klubbene var at de alle gjorde det bra i Champions League. Med unntak av Chelsea, som var godt hjulpet av russiske oljemilliarder, var inntektene fra Mesterligaen den viktigste forskjellen i forhold til resten av klubbene. Tilsvarende tendenser ser man ellers i

RUSSISK STØTTE. Russiske oljemilliarder var med på å sende Chelsea til topps i årets Champions League. Her utfordrer Didier Droghba Bayern Münchens Jeromes Boateng i finalen. Foto: Wolfgang Rattay, Reuters/NTB Scanpix

Europa – suksess i Mesterligaen befester stillingen til en liten elite.

Chelsea viste at det var mulig å utfordre de etablerte toppklubbene, og Chelsea-modellen har nå blitt kopiert av flere klubber. De siste årene har Manchester City vært mest i søkelyset med en utstrakt pengebruk. Og de har lykket – etter mange pokalløse år ble de cupmestere i 2011 og seriemestere i år. Og flere klubber følger i sporene til Chelsea og Manchester City – suksess kan kjøpes og eliten kan utfordres. Hvorfor er UEFA redd for en slik utvikling?

I 2009 truet en gruppe store europeiske klubber med å bryte ut og lage sin egen europeiske superliga. Det ville ha ført til at UEFA mistet inntektene fra Champions League. UEFA svarte med å tildele flere plasser i Mesterligaen til de store fotballnasjonene og andre nøkkelen for å fordele overskuddet fra turneringen: klubber som kom langt i turneringen fikk mer.

Truselen om en europeisk superliga der UEFA var heftet av var kanskje ikke så reell. En årsak til det var at det var for få gode klubber i Europa til at en slik superliga kunne løsrive seg helt fra UEFA og de nasjonale

ligaene. Investorer endrer dette bildet, og gjør det mulig for andre enn aristokratene i europeisk klubbefotball å etablere seg på toppen.

Hvis eliten kan utfordres og flere kan bli elite med nye penger, så øker truselen om at de mest profilerte klubbene bryter ut og lager sin egen turnering uten at UEFA får ta del i festen. UEFA-reglene om finansielt fair play begrenser

antall klubber i toppen, og reduserer dermed denne risikoen. De samme reglene er imidlertid lite egnet til å løse de problemene den europeiske toppfotballen står ovenfor – risikokapital ønskes jo vanligvis velkommen når en sektor skal ekspandere og utvikle seg.

■ Eirik Romstad, Handelshøgskolen UMB, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Ås

DN presiserer

I DN lørdag beskrev avisen i en større dokumentar UEFAs nye regler om økonomisk fair play i europeisk fotball. Avisen omtalte blant annet utfordringene UEFA mener knytter seg til den økonomiske situasjonen i storklubben Real Madrid. Rapporten beskrev også EU-kommisjonens undersøkelser om mulig skjult kommunal støtte til Real Madrid for noen år tilbake. Dagens Næringsliv presiserer at EU-kommisjonen avsluttet sine undersøkelser i 2006. Disse konkluderte med at det ikke var ulovligheter knyttet til de økonomiske forbindelsene mellom klubben og kommunen.

Representanter fra UEFA holder imidlertid fast ved sine bekymringer knyttet til den økonomiske situasjonen i

DN lørdag

klubben, som har et høyt pengeforbruk i en tid med økonomiske nedgangstider, sviktende tilskuertall og en fordelaktig tv-avtale som får stadig mer kritikk. TV-avtalen for spanske fotball gir Real Madrid og Barcelona cirka 50 prosent av inntektene, mens resten av klubbene i den spanske toppdivisjonen deler på resten.

E-post: debatt@dn.no Telefaks: 22 00 11 10
Hovedinnlegg/kronikk: Maks 4500 tegn
inklusive mellomrom Underinnlegg/replikk:
Maks 1500 tegn (ca 250 ord)
Legg ved portrettfoto

■ Alt stoff som leveres til Dagens Næringsliv, må produseres i henhold til Vær Varsom-plakaten.
■ Dagens Næringsliv betinger seg retten til å lagre og utgi alt

stoff i avisen i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere.
■ Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innsendte manuskripter.

Debattinnlegg honoreres ikke.
Debattansvarlig:
Vidar Ivarsen, tlf. 22 00 10 59 – 932 56 059
debatt@dn.no